Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σκόντων ἢ ἐπὶ καλῆς ἐκβάσεως ὑποθέσεώς τινος) Μεγίστ. **β)** Ὁ μετὰ τὴν τρικυμίαν ἐπί τι διατηρούμενος σάλος τῶν κυμάτων ἀφοῦ καταπαύσῃ ὁ ἄνεμος ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἀν. —*Λεξ.* Πρω. Δημητρ.: «Εἴτε τροπὴ εἰς τὸν μαΐστρον ἦτο εἴτε *ἀποθαλασσιὰ* καὶ μπουκκάρισμα τοῦ κόρφου, τὰ κύματα ἤρχισαν νὰ ὀγκοῦνται κατὰ πρῷραν τοῦ μικροῦ σκάφους» ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. *φουσκοθαλασσιά*. **2)** Ὑπήνεμον μέρος θαλάσσης παρὰ τὴν ξηρὰν ἐντὸς ὁρμίσκου ἢ κάτωθεν βράχων Ἄνδρ. Βιθυν. (Κατιρ.) Θήρ. Θρᾴκ. (Μυριόφ.) Ἰων. (Κρήν.) Κεφαλλ. Κύθν. Νάξ. Πάρ. (Λεῦκ. κ.ἀ.) Πελοπν. (Λακων.) Σίφν. Σύμ. Χίος κ.ἀ. —ΠΒλαστὸς ἔνθ' ἀν. —*Λεξ.* Μπριγκ. Μ.Ἐγκυκλ. Βλαστ.312 Πρω. Δημητρ.: *Ἐλᾶτε νὰ κολυμπήσωμε δῶ ποῦ 'ναι ἀποθαλασσιὰ* Χίος *Μπήκαμε 'ς τὴν ἀποθαλασσιὰ καὶ κόψαμε βροστὰ* (εἰσήλθομεν εἰς τὰ κατηρεμισμένα ὕδατα καὶ τὸ πλοῖον ἐπροχώρησε ταχέως) Κατιρ. || Ποίημ.

Καὶ πέρα 'κεῖ 'ς τὸν Ὠρωπὸ καὶ δῶθε 'ς τὴ Ραφῆνα
νίβουν 'ς τοὶς ἀποθαλασσιὲς οἱ κάβοι τὰ σφυριά τους

ΠΒλαστὸς ἔνθ' ἀν. Πβ. *ἀπανεμιὰ* **Α 2**. **3)** Ἐπιρρηματ., παρὰ τὴν ξηράν, μακρὰν τῆς θαλασσοταραχῆς Χίος (Βροντ.): *Τὸ βαπώρι πηγαίνει ἀποθαλασσιά.*

ἀποθαλασσίζω Χίος κ.ἀ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ οὐσ. *θάλασσα*.

Ἐν χρήσει μόνον κατὰ γ'. ἑνικ. πρόσωπ., κατηρεμεῖ ἡ θάλασσα: *Ἐδῶ ἀποθαλασσίζει.*

ἀποθαλασσώνω Θήρ. —*Λεξ.* Δημητρ. Μέσ. *ἀποθαλασσώνομαι* λόγ. πολλαχ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ ρ. *θαλασσώνω*.

1) Ἐκφεύγων τὴν τρικυμιώδη θάλασσαν ἔρχομαι εἰς μέρος ὑπήνεμον Θήρ.: *Ν' ἀποθαλασσώσῃ ἡ βάρκα νὰ σὲ ξεβαρκάρω.* **β)** Μέσ. ἀφίπταμαι τῆς θαλάσσης λόγ. πολλαχ.: *Ἀποθαλασσώθηκε τὸ ὑδροπλάνο. Τὸ ὑδροπλάνο εἶναι ἀποθαλασσωμένο.* **2)** Μεταφ. ἐπιφέρω πλήρη σύγχυσιν, ἀταξίαν, ἀκαταστασίαν *Λεξ.* Δημητρ.: *Μπήκανε 'ς τὰ πράματα καὶ τ' ἀποθαλάσσωσαν.* Συνών. *ἀποπελαγώνω, θαλασσοποιῶ, θαλασσώνω, πελαγώνω.*

ἀποθαμάζω ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 30 —*Λεξ.* Βλαστ. Πρω. Δημητρ. *'ποθαμάζω* Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) *'ποθαμ-μάζω* Κύπρ. (Γερμασ. κ.ἀ.) *ἀπιθαμάζου* Λῆμν. Μέσ. *ἀποθαμάζομαι* Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Χίος *ἀπουθαμάζουμι* Θεσσ. (Ζαγορ.) Θρᾴκ. (Αἶν.) *'ποθαμ-μάζομαι* Κύπρ. *'ποθαμάζουμαι* Ρόδ. *'πεθαμάζουμ'* Θρᾴκ. (Σαρεκκλ.) *'ποχαμ-μάζομαι* Κύπρ. *ἀποθιαμαίνομαι* ΧΧρηστοβασ. Χρόν. σκλαβ. 120.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *ἀποθαυμάζω*.

1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. ἐκπλήσσομαι ἐπὶ τῇ θέᾳ ἢ τῷ ἀκούσματί τινος, θαυμάζω μεγάλως Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θρᾴκ. (Αἶν.) Κρήτ. Κύπρ. (Γερμασ. κ.ἀ.) Ρόδ. κ.ἀ. —*Λεξ.* Βλαστ. Δημητρ.: *Πήαινε κ' ἡ βασιλοπούλλα, τά 'γλεπε καὶ 'ποθάμαζε* (ἐκ παραμυθ.) Σωζόπ. *Μὲν 'ποθαμ-μάζεσαι γιὰ ἔτσι μικρὰ πράματα* Κύπρ. *'Αποθαμάζω πῶς τὰ καταφέρνεις Λεξ.* Δημητρ. *'Εποθαμάχτην ποῦ τό 'κουσε* Ρόδ. *'Εδκιάδ-διζεν τὸ ἄστρον κ' ἐποθάμ-μασεν* (*ἐδκιάδ-διζεν* = διέσχιζε, ἐνν. τὸν οὐρανὸν) Κύπρ. *Ἔμεινεν 'ποθαμ-μασμένος* (ἐξεστηκὼς) αὐτόθ. || Παροιμ.

Ὄπκοιος 'ὲν εἶεν βουνὰ τᾶαὶ κάστρη,
εἶεν τὸν φοῦρνον τᾶαὶ 'ποχαμ-μάστην

(ἐπὶ τοῦ θαυμάζοντος πράγματα ἀσήμαντα) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Νὰ μὲν κάμνετε ταραδήν, φίλοι μου, νὰ χαρῆτε,
ν' ἀκούσετε τί ἔγινεν τᾶαὶ νὰ 'ποθαμ-μαστῆτε

Κύπρ.

Βλέπει νὰ πέφτουν 'ς τῆς Χρυσῆς τοὶς πλάτες οἱ πλεξοῦδες...
κ' εὐθὺς ἀποθαμάστηκε, τοὶς βάσκανε καὶ λέει

Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Ἡρόδ. 1,88 «ἀπεθώμαζε ὁρέων». Καὶ μετβ. ἀποθαυμάζω τι Κύπρ. Λῆμν. Χίος —ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. ΧΧρηστοβασ. ἔνθ' ἀν. —*Λεξ.* Πρω.: *'Ποθαμ-μάζω τὲς ἀρκογκιές του* (*ἀρκογκιὲς* = ἀρχοντιὲς) Κύπρ. *Ὄ,τ' πρᾶμα κινούργιου νὰ δοῦνι τ' ἀπιθαμάζ'νι οὐ κόσμους* Λῆμν. *Γέρνω κι ἀποθαμάζω τ' ἄμετρο πλῆθος τους* ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. *'Αποθιαμαίνονται τὴν ὀμορφιά του οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τοὺς δυὸ . . . δρόμους* ΧΧρηστοβασ. ἔνθ' ἀν. || Ἄσμ.

'Σ τὴν μέσην τῶν εὐγενικῶν βαστᾷ χωριατοπούλλα,
ὁ βασιλὲς περαστικὸς ἀποθαμάστηκέ την

(*βαστᾷ* = κρατεῖ τὸν χορὸν) Χίος Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Ὁμ. ζ 49 «ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον». Καὶ μετὰ γενικ. προσώπ. Κύπρ.: *'Ποθαμ-μάζομαί σου πῶς 'ὲν ἐκατάλαβες.* Πβ. ἀρχ. *θαυμάζω*. **2)** Θαυμάζων προσηλῶ τὸ βλέμμα μου ἐπί τινος προσώπου ἢ ἀντικειμένου, ὥστε νὰ τὸ βασκάνω Θεσσ. (Ζαγορ.) Θρᾴκ. (Σαρεκκλ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Τί ἀπουθαμάζισι, μαρέ, τοὺ πιδί;* Ζαγορ. *'Εὼ τὸ ξέρω πῶς πιάνει τὸ μάτι μου καὶ δὲν ἀποθαμάζομαι ποτὲς ἀπάνω σὲ κἀνεὶ* Ἀπύρανθ. *Τὰ πράματα νὰ μὴν τὰ 'πεθαμαζῶστε, γιατὶ σκάν'να* (*πράματα* = ζῷα, *σκάν'να* = σκάζουνε) Σαρεκκλ.

ἀποθάμαξι ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀποθαμάζω*.

Ὑπερβολικὸς θαυμασμός, ἔκπληξις: *Εἶδ' ἀποθάμαξι 'ν' εὐτή!* Συνών. *ἀποθάμασμα, ἀποθαμασμός.*

ἀποθάμασμα τό, ἀμάρτ. *'ποθάμ-μασμαν* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀποθαμάζω*.

Ἀποθάμαξι, ὃ ἰδ.

ἀποθαμασμὸς ὁ, ἀμάρτ. *'ποθαμ-μασμὸς* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀποθαμάζω*.

Ἀποθάμαξι, ὃ ἰδ.

ἀποθαμαστὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. *'ποχαμ-μαστὸς* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀποθαμάζω*.

Ἔκπληκτος.

ἀποθαμαστούρης ἐπίθ. ἀμάρτ. *'ποθαμ-μαστούρης* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀποθαμαστὸς* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ούρης*.

Ὁ θαυμάζων τι πολύ.

ἀποθάμνιν τό, ἀμάρτ. Πληθ. *'ποθάμνια* Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ οὐσ. *θαμνίν*.

Πληθ., οἱ ἐκ τῆς γῆς ἀναβλαστάνοντες νέοι θαλλοὶ θάμνων ἐκκοπέντων: Ἄσμ.

Ἔχω λαοὺς καὶ πέρδικες κι ἀγρίμναια γιὰ κυνήι,
ἔχω πιθίμνια γιὰ τ' ἀρνιά, 'ποθάμνια γιὰ τοὺς κρίους

(*λαοὺς* = λαγούς, *πιθίμνια* = μέρη ἐπὶ ὀρέων περίφρακτα πρὸς βοσκήν).

ἀποθαμπώνω ΠΒλαστοῦ Ἀργὼ 41.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ ρ. *θαμπώνω*.

Προξενῶ θάμβος πολύ, ἐκθαμβῶ: Ποίημ.

Οἱ μπαλτᾶδες τους σὰν ἥλιοι ἀποθαμπώνουν.

Συνών. *στραβώνω*.

ἀποθάρεμα τό, ἀμάρτ. *'ποθάρεμαν* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀποθαρεύω*.

Ἐμπιστοσύνη.

ἀποθαρεύω Πελοπν. (Κορινθ.) κ.ἀ. —ΜΛελέκ. Ἐπιδόρπ. 242 —*Λεξ.* Βλαστ. Πρω. Δημητρ. *ἀπουθαρεύου* Θεσσ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ